

Vážení a milí čtenáři Poutníka

Jako obvykle se trochu ohlížíme a plánujeme. Letní měsíce jsou za námi, avšak časný podzim nebo pozdní léto unitáři velmi šťastně zvolili k setkání členů, příznivců a přátel obcí NSČU. Sjeli jsme se do rekreačního střediska Valcha u obce Počátky na Českomoravské Vysočině. Krásné, přívětivé počasí nám přálo po celý týden a lákalo k toulkám Vysočinou.

Výhodná volba místa a dobře zvolený program, který dle svých slov „nevedla“ sestra Libuška z plzeňské obce, vytvořili dobrou tvůrčí atmosféru, v níž si účastníci sami volili náplň unitářských setkání a večerů a zaměření výletů do okolí i dále. Nakonec se za týden od 7. do 14. září v dobré náladě stihlo beze spěchu nebývale mnoho: dvě ranní shromáždění v neděli a v pátek, středeční večer věnovaný obětem teroristického útoku na světové obchodní centrum 11. září loňského roku, dva referáty z konferencí, jichž se zúčastnili unitáři, diskuse do pozdních hodin každý večer, na nichž téměř všichni účastníci se zájmem zůstávali, působivá četba z literatury nám blízké a povzbudivé a společenský večer na ukončení pobytu. Kdo chtěl, cvičil před snídaní a odpoledne jógu, kouzelně vedenou bratrem Jirkou Šulcem z Mostu.

Většina z nás využila krásného počasí a možnosti poznat místa, kde žili a tvořili naši duchovní velikáni básník a mystik Otokar Březina a hudební skladatel Gustav Mahler. Cestou jsme navštívili muzea, zámek Žirovnice, historická centra Telče a Pelhřimova a další pamětihodnosti.

Naše skupina, díky řidičskému umění bratra Luďka Pivoňky se vydala po stopách Otokara Březiny. Vzali jsme Březinovu životní pouť důsledně a od počátku, vlastně od Počátek nedaleko Valchy: krátká procházka alejí a jsme v Počátkách, kde je rodný dům básníka – dnes malé muzeum a u kostela hřbitov, kde jsou pohřbeni v jednom únorovém týdnu zemřelí Březinovy rodiče. Navštívili jsme také Panské Dubenky, rodiště paní Kateřiny – Březinovy matky. Místní občané nám řekli, že kromě hrobu, žádná jiná památka zde není. Zato hájenka sv. Kateřiny nese pamětní desku hlásající, že zde básník pobýval. Podivuhodné místo uprostřed lesů, kde ticho promlouvá a inspiruje. Rušné renesanční náměstí v Telči je pravým opakem zapomenuté hájenky. Proslulostí památkově chráněných barevně opravených fasád láká cizince. Na rohovém žlutém domě najdeme pamětní desku hlásající, že zde básník žil v podnájmu za svého studia. V muzeu na protější straně náměstí visí tablo, na němž je básník jako primus třídy.

Naše pouť vedla jednoho dne také do Pelhřimova a na Křemešník, kde Březina rovněž pobýval. Ten den byl výjimečný – krásný, ale mlhavý, trochu mžilo a poutní místo Křemešník bylo v té mlze přízračně mystické. Oslovovalo poutníka rozechvělého a pozorného. Tak tady se odehrává děj románu F. B. Vaňka „Na krásné samotě“. Buďme tiší, zůstala tu hudba a děj pokračuje v zastaveném čase.

V poslední den ve čtvrtek 12. září jsme na své pouti po stopách básníka navštívili jeho učitelské působiště v Nové Říši. Otevřenému, jakoby prázdnému náměstí vévodí vysoký přísný kostel, na druhé straně na budově městského úřadu visí erb městečka a pamětní

deska. Opět ten podivně zastavený čas a v tentokrát horkém dnu tušená přítomnost génia. Pospíchali jsme do Jaroměřic nad Rokytnou, tušili jsme, že muzeum bude otevřené snad jen do 16:00 nebo 17:00 hodin. Byl čtvrtek 12. září, v autě ležela kytice na hrob básníka, vždyť nazítří 13. v pátek bude mít výročí narození (13. září 1868). Nic jsme neplánovali, jen se tak stalo. Přijeli jsme do Jaroměřic pozdě odpoledne, jakoby na nás čekali. Paní průvodkyně už měla normálně odejít, ale „náhodně“ se zdržela déle. S bratrem Luděkem jsme se sešli na prašném chodníku u zamčených dveří muzea a pak se otevřely. Byli jsme u Březiny, v místech, kde tvořil, úplně sami s básníkem. Zapsali jsme se do pamětní knihy. Také hřbitov byl ještě otevřený a bylo letně krásně. K pomníku Tvůrce a jeho sestra bolest jsme položili kytici. Bratr Cibulka z Prahy plakal. Plakal už v muzeu i při jiných zastaveních a byl šťastný. Ano, velká setkání se dějí neplánovaně a v rámci běžného života zdánlivě méně velkého.

To zdánlivě menší co se dělo během týdne na Valše bylo stejným darem jako věci veliké: návštěva renesančního zámku Žirovnice s expozicí věnovanou výrobě knoflíků – věci zdánlivě málo významné, o jejímž významu se přesvědčíme, až když chybí. Knoflíky se vyráběly z perleti, která je materiálem neocenitelně krásným. Z perleti je na zámku také mapa republiky (ta od „Aše až k Jasině“), znak, šperky, vázy, atd. Renesanční interiér nemůže být vkusněji upravený, fresky podivnější.

Okolo Valchy v lesích houby nerostly, ač byla jejich doba, přesto ing. Havránek je našel a uspořádal z nich dokonce výstavku. Všude s námi cestoval a ověřoval si svoje teorie z oblasti bioinformatiky – vědění o životě, informaci a energii. Nebyli jsme turisty, byli jsme poutníky.

Vážení a milí čtenáři, na říjen jsme rozšířili naše programy.

S přáním všeho dobrého

Jarmila Plotěná

-

BUĎ POUTNÍKEM A NEPOSPÍCHEJ,
NECH SE OKOUZLIT,
ZASTAV SE A VOLNĚ DÝCHEJ,
ZAHALÍ TĚ KLID,
KDYŽ SE ZASTAVÍŠ,
NĚCO POCHOPÍŠ.

*Odměnou vaší budou chvíle, kdy uzříte zemi světlem své lásky:
Pozdrav vám vykřiknou krajiny v květu, nejhlubší mlčení dají vám lesy,
a zrající léta, jež vábí písní podzim do polí a zahrad,
řeknou vám tajemství věčné své žízně po nových jarech.
I bude poznání vaše jako setkání noci a dne, které má za svědky tisíce hvězd
a za křídly vašich odlétlých hodin zvlní se brázdy éterné vůně.
I rozšíří se pohled váš jako čas plný světla a obejmeme zemi,
v úsměvu vašem tisíce úsměvů zasvítí z tisíce duší,
tisíce smrtí budete potkávat najednou v tisíci cestách bez bázně
a uzříte zástupy nesčíslných životů vcházeji v jediný život.*

Otokar Březina

(úryvek z básně *Láska*)

UNITÁŘSKÉ MYŠLENKY

Unitářské myšlenky a život se zakládají na náboženství bez dogmat, bez kostela, bez příkazů a morálního nátlaku. Unitářstvím se rozumí společenství lidí, pro které vlastní, zodpovědné myšlení a jednání je důležité. Společné základní myšlenky od spolučlenů jsou pro jednotlivce vedoucí linií. Unitářské myšlenky žijí také skrze vlastní zodpovědnost, skrze zodpovědnost za spoluobčany a za náš současný svět.

Náboženství s velkými požadavky.

Unitářství není žádné pohodlné náboženství. Ono nikomu nebere vlastní myšlení, ono požaduje a podporuje společné myšlení a spoluodpovědné jednání. Unitáři jsou a vždy zůstávají svobodnými lidmi. Unitáři si nechtějí na nikoho činit nějaký nárok, nebo pro jakékoli cizí cíle ho využívat. Nechtějí provádět misionářství, nýbrž přesvědčovat. My víme, že je mnoho lidí v různých věkových a profesních skupinách, kteří smýšlejí právě tak jako my. Pro ty všechny je naše společenství otevřeno.

Přijměte výzvu.

Žijeme v takové době, která je plná výzev. My unitáři máme tu výhodu, že nejsme spojeni s různými citáty o víře, které by byly již po celé generace někde trvale zapsány. My si formulujeme naše základní myšlenky sami a orientujeme se přitom na nově vzniklé společné názory. Chceme přihlížet k aktuálnímu vývoji, aniž bychom se dostali do konfliktu mezi svým osobním náboženským názorem a dosaženým vědeckým výzkumem. Pro unitářskou společnost je důležité, že všichni členové mohou sdílet společné názory. Jsou demokraticky organizovaní a mají proto dostatečný prostor pro názorovou mnohostrannost a individuálnost, otevřenost a toleranci.

Rev. M. Mikota

NOVÉ

SMĚRY

V GENETICE

pokrok nebo prokletí?

V pátek 14. června se na Kaunicové ulici v občanském klubu uskutečnila přednáška dr. Ladislava Pivce z Prahy. Hned v úvodu je třeba zdůraznit, že se jednalo o velice zajímavou a zasvěcenou přednášku. Škoda že vymezený čas nešlo natáhnout, v šedesáti minutách se toho nedá stihnout tolik. Mnohé další otázky a dotazy po přednášce již nebylo možno zodpovědět.

Už téma - genetika - by mělo přitahovat pozornost jak příznivců, tak odpůrců. O to je smutnější, že v pronajaté místnosti byli jen dva posluchači mimo okruh společenství naší obce. Bohužel i řady unitářů byly značně prořídle. Za těchto okolností mohla přednáška proběhnout v našich prostorách na Staňkové.

Zarážející je především nezájem ze strany studentů středních i vysokých škol, ale i ze strany ekologických uskupení a aktivit. Akce byla dostatečně publikována v Kamu, obvyklým způsobem vyvěšovaných pozvánek a nad to bylo na plakátovacích plochách firmy Inform vylepeno 100 ks plakátů formátu A3. Chtěl bych věřit, že to bylo způsobeno krásným slunečným počasím dne předznamenávajícího nadcházející víkend, což více lákalo k pobytu v přírodě než v uzavřené místnosti. Ale když to srovnám s akcí klubu makrobiotiky, který si na nedělní dopoledne 2. června (taky bylo vcelku hezky) do naší společenské místnosti pozval k přednášce a konzultacím ing. Průchovou, kam přišlo i bez

inzerování tolik lidí, že nedostačovala kapacita třiceti pěti míst - byl jsem nucen vypůjčit 8 židlí, mládež obsadila okenní parapety a ještě mnozí stáli...

Raději se vrátím k přednášce. Ne každý krok v dějinách lidstva se ukázal jako šťastný. Těžko se však můžeme vrátit zpátky na stromy nebo do jeskyní. Člověk prostě nemůže zastavit pokrok, i když existují různé nátlakové skupiny, které se o něco takového snaží. Některé nově formulované myšlenky a vize část lidí děsí už hodně dlouho dopředu.

Samozřejmě že i vědci, zabývající se genetikou, si kladli otázky, jak zabezpečit laboratoře, aby se nestalo během výzkumu něco nepředloženého. Obavy se nakonec ukázaly jako liché a nepodložené. Rozvoj tohoto vědního oboru od doby Johana Gregora Mendla postoupil značně kupředu. Nejen teoreticky. Již delší dobu se v našem každodenním životě můžeme setkávat s výsledky práce tohoto oboru lidské činnosti a dr. Pivec nás provedl jeho historií, současností i výhledy.

Ubezpečil nás, že nemusíme mít strach z geneticky modifikovaných rostlin v potravinovém řetězci. Z přednášky jednoznačně vyplynulo, že bychom neměli tolik podléhat obavám a hysterii. Samozřejmě že každá myšlenka se dá zneužít, ale to je otázka etiky a toho, jak jsou následně různé vynálezy a objevy lidmi využívány, respektive zneužívány. Proto mě zejména zaujala velice silná myšlenka dr. Pivce, že by bylo potřeba, aby zainteresované strany častěji, nebo raději vždy, než spustí nějakou protestní kampaň, zasedly za kulatý stůl a vše řádně a v klidu prodiskutovaly. Hloupost lidská totiž kvete v každém věku a v každé době a z toho pak může plynout zamítání bez rozmyslu čehokoliv. I když jde o dobrou věc. A genetika nabízí těch dobrých, užitečných i potřebných možností zřejmě víc než dost.

Josef Hepp

Peter Tufts Richardson:

Four Spiritualities Expressions of Self Expressions of Spirit. A Psychology of Contemporary Chois.

(Čtyři spirituality. Psychologie soudobé duchovní volby.) 4. Ed. Palo Alto, Davies-Black Publishing 1996. Pp. 246, 9 fotogr. 16.95

Od mládí se autor zajímal o náboženství a shromáždil od r. 1954 obširnou sbírku studií o světových náboženstvích. Byly to vesměs paperbacky za 35 až 50 centů. Znalosti na amerického středoškoláka měl nevídané, ale nedovedl se v cizích vírách orientovat. Když

r. 1957 pobýval na prázdninách u prastrýce ve státě Maine, pozvali ho přednášet o víře do klubu mládeže. Jako téma si zvolil „Čtyři cesty“, které tehdy nazval Meditace, Intelekt, Vroucí oddanost čili Láska a Skutky.

Vrátit se k tomuto námětu po 38 letech ho přinutilo teprve studium typologie osobnosti Carla G. Junga a Isabel Briggs Meyers. Učinil totiž překvapující objev: BMTI – typový indikátor Briggs Meyersové se dokonale hodil i k diferenciaci čtyř základních spiritualit! Jeho záměr dozrál po cestách do Evropy, Egypta a především do Indie, kam se vydal na kongres IARF – Mezinárodní asociace pro náboženskou svobodu. Richardson index BMTI tak mistrně zvládl, že byl zván na tucty workshopů BMTI o osobním růstu a spiritualitě.

„Každý z nás participuje na budování světa. V našem věku noosféra (termín Teilharda de Chardin), čili kulturní prostředí, které na Zemi obklopuje lidskou pospolitost se začínají slévat do jednoty, jaká tu nebyla od paleolitu.“ Vyjádřil to generální ředitel UNESCO René Maheu: „Imanence univerzálna v každé kulturní i vědecké zkušenosti je to, co dává svůj podstatný charakter duchovní spiritualitě lidstva.“ Autor soudí, že přínosem každého z nás má být to, že nebudeme považovat svou vlastní pouť za důležitější než ty ostatní, nýbrž že se naučíme ctít všechny čtyři spirituality (s. XVI).

Je patrné, že autor je systematik a tak si svou látku pečlivě rozvrhl do tří dílů a devíti kapitol.

I. Počátek (s. 1 – 34)

Vysvětluje základní Jungovy pojmy jako extrovert a introvert, aby přešel na 4 BMTI páry preferencí: extroverze /introverze, intuice/smyslovost, myšlení/cítění a posuzování/vnímání. Lidstvo je zhruba napůl rozděleno mezi typy myšlení a cítění, avšak 61% mužů dává přednost typu myšlení a 68% žen typu cítění. Z jejich kombinací vzniká 16 druhů osobností.

Osvojí-li si čtenář tyto principy, může pokračovat v Jungovu modelu psychiky člověka, s egem i vyvíjejícími kognitivními funkcemi a nakonec s hypotézami vývoje.

Šestistupňové schéma W. H. Granta autor považuje za příliš strojené a preferuje 14 sedmiletých cyklů Terence Duniho, které lze snadno uvést do korelace s BMTI škálou. Doporučuje, aby si každý podle těchto návodů provedl vlastní zhodnocení a pořídil si magnetofonový záznam k pozdějšímu porovnání změn postojů.

Pro duchovní cestu každý jednotlivý poutník potřebuje řádnou výzbroj etickou, zahrnující chování a duševní postoj. Pro průměrného Američana je asi nejpříjemnějších 13 ctností, které ve vlastním životopise doporučuje Benjamin Franklin: střízlivost, mlčenlivost, pořádkumilovnost, rozhodnost, střídmost, píle, upřímnost, spravedlnost, umírněnost, čistotnost, pokojnost, cudnost a pokora.

K filozofické výstroji patří přesvědčení o smyslu lidského života. Neobejdeme se bez znalosti zákona gravitace, příčiny a následku, obou termodynamických zákonů; užitečné je

vědět o vzniku galaxií, o rotaci naší planety Země kolem Slunce, a Měsíce kolem Země. Řád koexistuje s chaosem. Kdyby cílem byla dokonalost, vládla by bezproměnnost, zítřek by byl zcela předvídatelný a život by byl jednotvárný. Proto je naše vděčnost namířena ke změně, rozmanitosti, k neznámému, k dobrodružství, které na nás čeká každý nový den. Život pozůstává z dynamického přizpůsobování se změně, ve vyvažování vnitřních a vnějších sil, v neustálém přetváření našeho uvědomování si a naší soudnosti, a z tvůrčích činů ve světě. Vhodným doplňkem je výrok jungiána Lawrence Jaffeho: „Jsme tu, abychom co nejvíc rozšiřovali lidské vědomí, neboť to má dopad na celý nevědomý kosmos... Individuace je stále pokračující inkarnace Boha za účelem božské přeměny“ (Edinger). Konečně třetí smysl života na Zemi je naše úmluva s životem samým: „Žijeme duchovně propojeni s veškerým životem, musíme k němu být ohleduplní, milovat ho, pečovat o něj. Duše člověka získává rovnováhu jen tou měrou, jak planeta Země udržuje svou ekologickou rovnováhu. Zanedbává se blaho celku; jednotlivci jsou povinni činit své osobní úmluvy a napojovat se na onen celek co nejtěsněji, aby se ztotožnili s mírem. Součástí naší úmluvy se životem je naše povinnost seberealizace, tj. těšit se a používat naší přirozenosti.“

Považujeme-li se za individualizovaný tok života, začnou z mlhy vyvstávat ostřejší obrysy úchvatného plánu ŽIVOTA a kaménky pestrobarevné mozaiky se samy od sebe začnou skládat. „Objevujeme dopad ostatních na naše zrání a náš vliv na ty, kteří nás obklopují. Rozpomínejme se na epické příhody, body obrátů, kritické zážitky.“ Začínáme prohlédat, že náš osobní příběh má být pro celek přínosný a že naše individuální pouť je součástí daleko širších příběhů našich klanů, národů, ras, lidstva i veškerého bytí.

Někdy toto uvědomění je plodem rozjímání, jindy přijde jak oslnivý blesk. V každém případě tento plod úsilí či božská milost vyžadují určitý čas, aby byly stráveny, a pravidelně se věnovat meditaci.

Pro kterou z duchovních tradic se rozhodnout? Rodí se v prehistorii v posvátných jeskynních chrámech, ze šamanských tanců k přivolání deště, egyptských pyramid, obrazců Protošivy na pečetích z Mohendžodáru. Západní kultura má dva kořeny – řeckořímský a judaistický. Dále je tu asijská indická tradice, kde v hinduismu se od pradávna diferencuje čtveřice duchovních cest: džňána, bhakti, karma márga a rádža jóga čili cesta psychologicko-fyziologická. Tradice Dalekého východu se diferencuje v etiku konfuciánství a přírodně orientovaný taoismus, obojí pod silným vlivem buddhismu. Přírodní charakter mají všechna domorodá kmenová náboženství Afriky, Polynésie, Austrálie i obyvatel všech tří Amerik. Termín pohanství si autor vyhrazuje pro keltské kultury v Irsku, Británii a Francii.

Díl II. Putování (s. 41 – 179)

Kap. 4: Cesta Jednoty.

Cesta Jednoty vyžaduje alespoň trochu vhodný rámeček. Může to být vápnem vybělená kobka s bezbarvými tabulkami v okně, zenová zahrada, klidný hájek, holá kaple. Pociťuje

se rovnováha a souměrnost. Ze všech duchovních cest je tato nejpodrobněji popsána. Vyskytují se 4 varianty podle převahy těchto komponent:

- 1/ organizující principy působící skrz život a přírodu;
- 2/ PRAVDA, jež je celistvá, poctivá a nad slunce jasná;
- 3/ sociální spravedlnost jako cíl i kontext pro naši angažovanost;
- 4/ jas a průhlednost jako základ duchovního osvětlení.

V Indickém kontextu je to džňána jóga, jejímž cílem je JEDNOTA, ztotožnění Átman-brahma. Ideálním představitelem je Gautama Buddha. Autor však nachází vzory této spirituality i v USA ve „vědci designu“ R. Buckminsterovi Fullerovi, vynálezci geodetického domu a autorovi „Synergie“.

Kap. 5: Cesta vroucí oddanosti (s. 70 – 103).

Duchovní skutečnost může být osobní, dosažitelná a interaktivní, tedy na opačném pólu než spiritualita Jednoty. Přitahuje typy sensuální a citové. Bhaktové jako děti bývají něžní, spolupracující, usměvaví, snažící se zalíbit. Vyhýbají se konfliktům, jsou zranitelní. Vyhledávají zaměstnání, v nichž převažují služby. Záhy se žení či vdávají, mají děti, jsou vzornými rodiči i občany. V náboženských obcích navštěvují nemocné, pilně chodí na křtiny i na pohřby. Jsou-li extroverti, dovedou mluvit a přitom pracovat.

Cesta vroucí oddanosti se u různých typů vyznavačů projevuje osmi způsoby:

- 1/ Veledůležité jsou pro ně pouti.
- 2/ Přitahují je hrdinové.
- 3/ Velký význam mají příběhy a legendy.
- 4/ Jejich přístup k zvolené formě Boha je přímý.
- 5/ V kultu se objevují neuvěřitelně archaické prvky.
- 6/ Vše se točí kolem osobního zážitku.
- 7/ Důležité jsou prosté věci.
- 8/ Dění světa se ovlivňuje přímou službou.

„Bůh je láska... Jako řeka vtéká do oceánu, tak naše láska k Bohu vtéká do stavu milost... Na Boha se pohlíží jako na Pána, přítele, otce nebo milence. Žít znamená být Mu věrný, krok za krokem, s vhodnými emočními tóninami, někdy radostně a extaticky, jindy

v odměřené každodenní praxi... není tam nic abstraktního či spekulativního.“ (s. 81)
Bhaktové často provádějí džapu, opakování jména božího.

Modely této orientace jsou: zakladatel islámu Muhammad a sv. František z Assisi. Prorok Muhammad byl negramotný a korán memoroval tak, jak mu byl zjeven. Dodnes jej děti v islámských zemích nahlas recitují a učí se nazpaměť. Růžence katolíků a pravoslavných jsou analogií buddhistických modlitebních kol a mlýnků.

Kap. 6: Cesta skutků (s. 104 – 141).

Karma márga má na Zemi různé formy, její poselství je jasné a jejich základem je vždy tradice. Lze to vyjádřit tak, že vstupujete do svatyně dveřmi, které jste si sami ručně vyřezali. Jste vděční, že modlitba, která uvnitř chrámu zaznívá, je tatáž jako v době vašich prarodičů. Od mládí věřící tohoto směru mají rádi organizace jako jsou cechy řemeslníků a rukodělná práce je pro ně svrchovaně důležitá. Bývají dobrými manažery. Je to cesta nanejvýš praktická, vyžadující stálost a zodpovědnost, aby vedla k produktivnímu životu. Preferují technické školy, při jejichž řešení prokazují neobyčejnou zručnost. Ke knižním vědomostem mají krajní skepsi. Spiritualita cesty práce má 8 projevů, které u každého praktikanta se projevují v jiných proporcích:

1/ Zákon, úmluva, řád a pořádek.

2/ Silný smysl pro právo a spravedlnost.

3/ Zodpovědnost a smysl pro uvážlivé správcovství osobních, sociálních i přírodních zdrojů.

4/ Vyhraněná totožnost jako nezbytný předpoklad pro duchovní život.

5/ Práce sama jako životní cíl a náplň života.

6/ Orientace realisty.

7/ Sklon k řízení či vedení.

8/ Často až tragický smysl pro ospravedlňování.

Duchovní úroveň plnění povinností je úměrná schopnosti být objektivní, bez otročení vlastnímu zájmu: konat bez nároků na plody činů. Mezi ideální vzory karma jogínů patří Mojžíš, Konfucius, George Washington a Mahátmá Gándhí.

Kap. 7: Cesta harmonie (s. 142 – 179).

Mottem této kapitoly je citát z Rabindranátha Thákura: „Život je neustálé tvoření. Má svou pravdivost, když přerůstá ze sebe do bezmezna, ale i když se zastavuje, hromadí a vrací se zpět k sobě samému. Jestliže však ztratil svůj výhled na to, co ho překračuje, potom musí zemřít.“

Ze všech čtyř spiritualit Cesta souladu je nejpřizpůsobilejší. Jejími charakteristickými znaky jsou otevřené symboly, pružnost, vřelost a laskavost vůči bližnímu, jakož i celá zásobárna vybraných zdrojů. Ústředním bodem bohoslužby a růstu je vyhledávání stimulujících podnětů z rozmanitých, ba často přímo soupeřících ideálů; za všemi vnějšími boji či rozdíly je „hlubina bezpečnosti“, skrytá harmonie či mystická SKUTEČNOST. Nekonečný, všeobsáhlý ŽIVOT, z něhož tryskají nespočetné individualizované toky a pramínky, je třeba oslavovat a velebit všemi způsoby, jakých je člověk schopen, především poezií a hudbou. Neustále vyvstávají nové příležitosti, pro něž se nehodí dávno vyčpělé fráze, ale vyžadují nové kombinace slov s novou náplní. „Vaše mysl se vznáší a pocituje až závrať z tolika možností k dobru, a vaše srdce oceňuje tu pluralitu odezev, kterou vy sami i ostatní projevují k vynořujícím se ideálům.“ (s. 143)

K cestě harmonie tíhnou jedinci intuitivního typu s rozvinutým cítěním. V dětství si obrazotvorností vytvářeli vlastní svět, zabydlený skřítky a vílami. Jsou idealističtí, nadšení, bujaří a hledí se dospělým zavděčit. Snadno bývají zrceni nesouhlasem či jen lhostejností. Jsou vřelí a sympatičtí, jsou dobrými komunikátory a stmelují týmy. I když intuitivních procitovačů je v populaci jen 12%, patřila k nim většina kanonizovaných svatých a 44% duchovních a farářů.

Pro tuto spiritualitu je charakteristických 6 znaků:

- 1/ Hledání autentického Sebe Sama.
- 2/ Mystická harmonie.
- 3/ Životní postoj radostného očekávání.
- 4/ Důležitost otevřenosti k uzdravovacímu procesu a význam snění.
- 5/ Sociální idealismus.
- 6/ Soustředění na proces proměn v rodinných i společenských vztazích.

Domorodí poutníci k harmonii jsou přenašeči tradice z jednoho odvětví kultury do druhého. Najdeme je v hlubině ekologických směrů a nepřirodních filozofií, v některých amerických formách hinduismu i ve skupinách obnovujících spiritualitu amerických indiánů. Jakkoliv jejich činnost na poli vzájemného poznávání a oceňování kultur, jak propaguje UNESCO, je nesmírně záslužná, pro ty denominace a misijně zaměřené tradicionalisty, považující se za strážce integrity a čistoty svých věr jsou něčím krajně nežádoucím a jejich činnosti se zoufale brání. Je pro ně slabou útěchou, že lidé harmonizující orientace považují sv. Františka z Assisi za nejvýznamnějšího „ekologického světce“.

Poutníci k harmonii jen velmi vzácně tvrdí, že jejich cesta je ta nejlepší. Praktikují-li rádža jógu, mají sklon absorbovat veškeré jógové směry do své praxe jako tzv. integrální jógu. Neuvažují hierarchicky a intuitivní vhled jim umožňuje slučovat protiklady do celku. Ze všech náboženských směrů jsou to oni, kteří oprávněně jsou v jejich čele s korouhví tolerance. Řídí se Bhagavadgítou: „Někteří spatřují Sebe Sama svým já ve vlastním já pomocí rozjímání, druzí sebekázní rozmyslu a jiní ukázněnými činy. Jiní však, kdo toto

neznají, uctívají (svrchovaného Pána) jen na základě toho, co slyšeli od druhých. I oni překonají smrt, oddáni svatému zjevení, které uslyšeli.“ (XIII, 24 – 25)

Díl III. Pokračování (s. 183 – 213)

Kap. 8: Prohlubování.

Tato kapitola vychází z osobní zkušenosti autora, že ochutnání plodu zvolené spirituality umožňuje hlubší pochopení všech ostatních. K jejich pochopení slouží kruhovitý diagram, zvaný mandala. Mandala je neocenitelnou pomůckou k rozjímání, ale nelze na ni pohlížet staticky. Jungova topografie vesmíru není v rovnováze, mezi operujícími silami a influencemi jsou výkyvy a proto se kolo otáčí.

Užitečná je zmínka o levém a pravém mozku či lépe pravé a levé hemisféře. Západní civilizace stojí na levém mozku, který je dominantní pro jazyk, vědu, podnikání, politiku, válčení a analýzu. Pravý, tichý mozek je dominantní pro prostorové vztahy, umění, poezii, synergii a syntézu.

Kap. 9: Cíl cesty.

Konečně se vynořuje tzv. kosmické vědomí či kosmický náhled. „Rodíme se z nepřetržitého sledu matek, sahajícího zpět k pramáti, Matce Zemi. Vzduch, který vdechujeme a slunce, které nás zahřívá je v určitém smyslu otcem. V noci nás Měsíc uklidňuje svým růstem a ubýváním. Hvězdy noční oblohy nám připomínají široký kosmický kontext, v němž máme hledat smysl života. Na křižovatce čtyř světových stran, symbolu jednoty, se tyčí strom života, viditelný v jasů a teple, jako integrita a harmonie, patrný z posvátné hory lidské spirituality. Čtyři spirituality jsou úhelným kamenem z Rosetty či klíčem, který nám zjednává vstup k duchovním základům naší vlastní zkušenosti, jakož i k vhledům a praktikám, z nichž můžeme mít prospěch. Z prostého spojení lidských a přírodních sil z hlavních větví jednoho stromu improvizovaně vyrůstají nesčíslné výhonky každé ze čtyř základních spiritualit. A jedinečná pouť každého poutníka rozpracovává tyto prvky osobitě a zanechává tak dědictví zkušeností pro ty, kdo přijdou po něm.

„Jsme společenské bytosti. Naše spiritualita se vynoří z naší sociální povahy. Nic není důležitější pro náboženskou pospolitost než duchovní růst jejích členů. Potřebujeme komunitu, abychom v tomto mikrokosmu uskutečňovali a naplňovali naši vizi o blahu světa. Chrám je křižovatkou a oslavou oné vize. Sbor je jejím ztělesněním.“ (s. 202)

V pluralistickém světě, kde stále víc lidí uzavírá sňatek s příslušníky jiné víry, např. mezi křesťany a židy, hinduisty a muslimy, ateisty a buddhisty, je třeba zabezpečit, aby jejich děti neztrácely možnost duchovního vývoje. Rity přechodů jim mohou pomoci neupadnout do osidel hedonistické konzumní společnosti. Poznání čtyř spiritualit jim usnadní často těžkou volbu mezi náboženskými tradicemi svých rodičů. Děti, jimž rodiče nevštěpují nějaké etické zásady, se stávají snadnými oběťmi širokého spektra moderních sekt či fundamentalistických denominací, které jsou ohnisky nesnášenlivosti či přímo zášti k jinověrcům. Univerzalistické ekumenické hnutí musí skutečně zahrnout celý svět. „Komunita pomáhá dvěma způsoby, které, jak věřím, se vzájemně nevylučují. Podobné osobnostní typy budou uvnitř širší pospolitosti utvářet skupiny spřízněných duší

k vzájemné podpoře a pochopení. Potřebujeme místo, kde můžeme svobodně budovat v mikrokosmech podpůrný systém lidské spirituality, který doporučujeme (v IARF) pro širší makrokosmos lidstva. Náš úspěch dodá odvalu jiným komunitám po celém světě.“ (s 204)

K imperativům školství a výchovy patří vypracování celostních školních osnov. Lze začít tělesnou výchovou, která by naučila dýchat podle zásad jógy, aerobicky běhat, štípat dříví gesty tchaj-čchi; dechová cvičení při vyčerpání snadno a levně slouží k regeneraci. Soustavy cvičení po probuzení k započítí dne a před spaním k lepšímu usnutí. Rituály k uctění matky Země, při zírání na hvězdnou oblohu, oceňování našeho náboženského i kulturního dědictví. Hudební výchova by navazovala na rituály k uctívání života a k posilování pocitu sounáležitosti. Výuka literatury by začínala v útlém dětství bajkami, pohádkami a morálními příběhy z velkých eposů. Navazovala by na ně poezie, drama, vypravěčské umění, rétorika a vlastní četba. Pasáže ze svatých písem všech dob by se recitovaly nahlas a ty, obsahující etické zásady, ukázky moudrosti, útěchy a velebení by se žáci učili nazpaměť. Je tragické, jak během 20. století upadla paměť.

Co se věd týče, zavrhla by se samoučelná algebra a zastaralá Euklidova geometrie a základem by byly „přírodní souřadnice“ podle B. Fullera. Z nich přirozeně se odvíjí aritmetika, astronomie, fyzika a chemie. Navíc děti nutno seznamovat se základními mechanismy jako je kyvadlo, nebo s principy stavby domů. Součástí přírodních věd je evoluce, biologie, výživa, vaření, zahradnictví (pěstování zeleniny i léčivých bylin), chov hospodářských zvířat.

„Je-li jeden celistvý vesmír, je i Gaia, planeta Země, jedním živoucím organismem. Geologie jde ruku v ruce s biologií, zeměpis shrnuje odvětví jednoho celku, historie je příběh, jak se lidé přizpůsobovali soustavě Země. Občanská výchova zahrnuje koncepcie svobody a demokracie, charakteristiku pospolitosti lidstva, ekonomii pojímanou jako studium celého podpůrného systému trvale udržitelného života planety Gáji, jediného domova, který ve vesmíru máme. Hlavní svátky všech věr by byly integrovány do jediného globálního kalendáře.

Globální osnovy připomínají Komenského Pansofii. Autor si je vědom, že jeho návrh nemá v USA šanci, protože tam existuje přísná odluka církví od státu. Je však možné, že jeho model se pokusí realizovat některá soukromá škola.

Pronikne aplikace MBTI indexu za jungiánské kruhy? To snad zhodnotí další doplněné vydání, které se připravuje po pěti letech.

Autor sám připustil, že má mezery v poznání sufismu (islámské mystiky). Škoda, že není překlad do světového jazyka „Duchovních cest islámu“ (Vyšehrad 1993) doc. Kropáčka. Do Cesty JEDNOTY rozhodně patří mučedník Mansúr al-Halládž (+ 922), jehož exstatický výkřik „aná 'l-Haqq – Já jsem Pravda“ nebylo rouhání, nýbrž pokorný projev rozplynutí v Bohu.

Od 90. let je český čtenář tzv. duchovní literaturou přímo zahlcen. Zřídka se v hromadě smetí objeví drahokam jako Emanuelova kniha (Gardenia 1995). Český překlad Richardsonova díla by pomohl oddělit zrna od plev.

CESTA K VYŠŠÍMU VĚDOMÍ

Dr. N. F. Čapek vysvětluje z epištoly apoštola Pavla ke Korintským 15. kapitola, verš 31, který začíná slovy: „Není dne, abych neumíral...“ (v jiném překladu je psáno: „Den ze dne hledím smrti do tváře...“), že tím apoštol nechtěl říci, že se často nacházel v nebezpečí života, ale že denně něčemu umíral. Rozuměj, že denně se v jeho vědomí událo něco, co představovalo vzestup k vyššímu vědomí.

I naším heslem budiž smrt tomu vědomí, které se mi nelíbí. Ať se zrodí, ať se vytvoří z nových myšlenek a nových představ nové vědomí, naplněné novými náladami, novou silou, novým životem, pro nového člověka.

Nechme modlářům jejich modly, dokud je potřebují, sami však usilujme o rozšíření svého vědomí tak, aby znamenalo i rozšíření naší osobnosti, aby podpořilo úsilí o lepší svět, aby rozmnožilo lidské blaho. Člověk je natolik vyspělý, jak mnoho si uvědomuje stavy svého vědomí – a je natolik šťastný a dokonalý, jak dalece dovede stavy svého vědomí ovládat.

K největším mistrům počítáme ty, kteří nejvíce a nejsnadněji dovedli své vědomí ovládat. Výchova a ovládání vědomí je jedním z velkých úkolů pro české unitáře.

Z myšlenek dr. N. F. Čapka vybral rev. M. Mikota.

ZLÝ ČLOVĚK

Kdo je zlý člověk, dokážeme to vůbec nějak specifikovat? Určitě bez zaváhání odpovíme: „No přece ten, kdo někomu či něčemu ubližuje!“ A kdo je duchovní člověk, jak ho poznám? Podle svatozáře? Samozřejmě že ne. I kdyby člověk viděl auru, může poznat okamžitý záměr zkoumaného člověka, ale nemůže na tomto základě ocejchovat někoho dopředu. Proč? Protože vše je v pohybu. Mohu spolehlivě otestovat někoho kyvadylkem?

Těžko. Totiž vždy se tam bude promítat vztah k testované osobě z podvědomí toho, kdo tento test provádí. Nezbude než se nad označením zlý člověk trochu hlouběji zamyslet.

Odsuzující výrok o někom jiném dokážeme vynést velice rychle a snadno. Ale je to skutečně pravdivý obraz? Zřejmě ne! Ne náhodou nás Ježíš varuje před takovýmto ukvapeným jednáním. Důrazně nás nabádá, abychom nikoho neodsuzovali, abychom nebyli sami souzeni.

Znamená to zbavit se (odkládat) vlastní pýchy na úroveň, které jsem jako jedinec dosáhl a vzít na vědomí, že všichni jsme na cestě, že všichni se vyvíjíme, že všichni můžeme duchovně růst a rozvíjet se. Duchovnost přece není nějaká meta, kterou lze jednou provždy dosáhnout. Je to vývoj, obdobně jako když žáček prochází jednou lekcí za druhou, jednou třídou za druhou. Nikdo u školní docházky nezpochybuje, že na počátku musí projít právě první třídou, aby mohl vstoupit do třídy druhé.

Ovšem v našem případě nejde o získávání nějakých teoretických znalostí, ale o správné každodenní žití! Každodenní praní se sám se sebou je nezbytnou nutností – to za nás nikdo nemůže udělat. A učit se můžeme od kohokoliv, pokud jsme ochotni odložit přezíravost a pocity nadřazenosti.

A jestliže jsem dosáhl nějaké vyšší úrovně, není to důvod k pýše, ale spíš k zamyšlení, jak pomoci i těm ostatním. A pomáhat mohu tím, že přehodnotím dosavadní postoje vůči ostatním. Pomáhat mohu tím, že budu zkoušet odpouštět těm, které považuji za své nepřátele, že budu kolem sebe šířit atmosféru míru, že budu mír nosit ve svém nitru. To se máme zde a teď každý učit. Učitele potkáváme dnes a denně. Jestliže je někdo, kdo mne irituje svým chováním, pak je to možná právě signál k zamyšlení se nad tím, kde skutečně stojím a jestli jsem si o své duchovnosti jen něco nenamlouval.

To je jedna ze zásadních myšlenek, které Ježíš svým posluchačům chtěl sdělit. Myšlenka platná v každé době, v té, v níž Ježíš žil a působil, i té dnešní.

Kdo všechno je nepřítel? Je kritik nepřítel? Pro někoho určitě. Jsme totiž poznamenáni čtyřicetiletým údobím budování socialismu, kde neustále zdůrazňovanou ideou bylo – kdo nejde s námi, jde proti nám. Strana se samozvaně považovala za neomylnou. Jakákoliv kritika byla nepřípustnou. V čemkoli. Pouze komunističtí nedouci a fantastové mohli mluvit do všeho (ekonomika, řízení zemědělství, průmyslu, společnosti... vzpomeňme dělnických ředitelů v národních podnicích) a kritizovat jejich rozhodnutí se rovnalo vlastizradě. A kdo jde proti nám, toho musíme přece zlikvidovat případně „převychovat“ v kriminále. Tak to viděli komunisté.

Obdobné nazírání přežívá i dnes. Neumíme diskutovat, okamžitě se snažíme názor, který se nám nezamlouvá smést se stolu, a toho, kdo takový názor předkládá (zastává) zesměšnit, znemožnit, vyloučit z okruhu tzv. znajících. To je také důvod, proč se stále ještě bojíme jít do diskuse, bojíme se totiž odmítnutí.

Unitária by měla být zaměřována na výchovu a rozvoj duchovnosti těch, kdo ji navštěvují (samozřejmě těch, kdo o něco takového stojí), nikoliv místem shromažďování jen tzv. duchovních lidí. (Představa, že nebe je místo pro tzv. spravedlivé, a to až po smrti, je

pěkně nesmyslná – nebe je stav, nikoliv místo – proto se do takového rozpoložení může dostat kdokoliv, bez ohledu na to jaký je – hříšník, či spravedlivý.)

Jak naložit s černými ovce? Běžná je snaha takovou černou ovci vyhnat z určité komunity, vykázat, vykousat, vyštvať. Minimálně se na ni koukat s despektem, prostě z patra. Zapomínáme přitom ovšem na důležitou věc, že všichni jsme na cestě, že všichni se neustále učíme, že i my jsme kdysi byli na nižší úrovni. Jak se tedy můžeme vydělovat? Ani náš učitel, Ježíš, se nevyděloval. Podle vlastních slov přišel nabídnout poznání i hříšníkům, respektive především hříšníkům, totiž nevědoucím lidem (zlým lidem) a pracoval mezi hříšníky a bylo mu to vytýkáno a zazlíváno farizei, kteří se považovali za něco výjimečného, vyššího, čistšího. Ježíš pro odpověď použil trefného přirovnání, že lékaře nepotřebuje zdravý, ale nemocný. Ne každý má tu odvahu někoho jiného přesvědčovat, poučovat, ale rozhodně každý může a má možnost měnit svůj postoj vůči němu, prostě odložit přezíravý postoj a přijmout dotyčného takového, jaký momentálně je. I kdybychom se na někoho zlobili sebevíc, na konfliktní situaci to nic neřeší. Ale když odložíme svůj hněv a uvědomíme si (připustíme), že dotyčný nemůže být v danou chvíli ani jiný, blížíme se ke změně. Nenabádám tímto k tomu, abychom si nechali cokoli líbit a abychom tolerovali jakékoli nepřijatelné jednání, ale abychom dokázali provést vnitřní posunutí k novému nazírání. Máme právo na obranu, ale můžeme to dělat buď s nenávistí, nebo s vnitřním klidem. To už se dotýká jiného Ježíšova výroku, abychom každého milovali jako sebe samého.

Jak se ovšem může někdo stavět nad svého učitele? Z vlastní zkušenosti mohu říci, že to samozřejmě není jednoduchá záležitost, ale je to potřebná cesta, potřebný vývoj. Máme skvělý nástroj, prostředek ke své změně, a to je cvičení metabhavany. Jenomže to je kus práce, práce na sobě. Změnit svět můžeme jedině tehdy, pokud změníme sebe.

Nezapomínejme na jedno – že každý člověk, že každá bytost potřebuje cítit lásku a soucit, ale dostává se mu až příliš často odmítání a opovržení. Kolik lásky dokážeme my sami šířit kolem sebe? Jak často se pouštíme do nějaké práce s odporem a nechutí místo s tou potřebnou láskou, radostí, elánem. Kolik mladých delikventů přišlo na šikmou plochu jenom proto, že nemají v okolí, v rodině trochu lásky a pochopení. V nastoupené cestě je pak ještě utvrdí společností uplatňovaná represe.

Ale i lidé, kteří se považují za duchovně vyspělé raději míří k těmto postojům odmítání, uzavírání se do ulity a odsuzování, případně užití síly. To ovšem s láskou nemá nic společného. Nemá to ale nic společného ani s chápáním situace.

Meditace je zásadní cestou pro pochopení! Jak se zdá, největším problémem této planety je neschopnost odpouštět. Snaha vyhrotit konflikty do maxima, hledat nepřítel na život a na smrt, mnohdy za jakoukoliv cenu.

A meditace metabhavany je tím prostředkem, tou cestou ke změně. Metabhavana je tou cestou ze slepé uličky.

Josef Hepp

*Nejdelší je cesta k tomu, co je nejbliž.
Nejtěžší je složit píseň, jež je zcela prostá.
Poutník chodí od cizích dveří ke dveřím,
aby nakonec dorazil k vlastnímu prahu.
Člověk bloudí po světě, aby našel,
co je skryto v jeho vlastním nitru.*

Rabindranáth Thákur

VÍRA JAKO SÍLA A ZDROJ RADOSTI

je víra obsažená v činu, v konkrétní činnosti spotřebovaná a rozmnožená. Ne jako souhrn pravd obsažených ve zjevení, které nám některá církev předkládá k věření. Tento naivní ráz dnes víra nemá. Víra vedoucí k radosti není názor – světový, vědecký ani nevědecký. Je to spíš vztah k životu, světu, lidem, k sobě samému...

Víra chápaná jako DŮVĚRA A VĚRNOST má takový osobní charakter: jestliže životu, lidem, sami sobě DŮVĚŘUJEME, chováme se jinak, než kdybychom tuto důvěru neměli. Taková víra není slepá ani náhodná, nedá se ze dne na den ztratit – lze ji pěstovat, ale také zanedbat, a oslabit, k naší škodě.

Na jakých základech unitáři stavějí víru vedoucí k radosti? Každý máme svou hlubinu bez teologie. Protože nemáme do obrazů a příběhů oděnou víru, nespojují nás obrazy ani slova; co nás spojuje? Má to být výsledek oné neartikulované víry, tj. nová cesta, na níž to

co se zdálo samozřejmé a bez přemýšlení přijímané – již dávno takové není. Naše cesta vede totiž často oblastí nejistoty (dávající křídla).

V současnosti, kdy se netvůrčí typ skepse bere jako „normální“, mají unitáři krásný úkol: jeden každý být člověkem nové tvůrčí a radostné cesty.

Úvaha Mgr. rev. J. Plotěné nad myšlenkami N. F. Čapka.

Rev. Miloš Mikota:

***KDO JSOU KŘEŠŤANŠTÍ UNITÁŘI ***

Řadu let si dopisuji s přítelem z Austrálie Ross Howardem. Nyní se dovídám, že tam založil Unitářskou křesťanskou misií a vydal k tomu věroučné materiály. Z těch je patrné, kdo jsou křesťanští unitáři.

Křesťanští unitáři vždy věřili, že nejlepší chápání Boha je jeho jedinečnost, totiž že Bůh je jeden. Nemůže tedy být ve třech osobách, jak hlásají ortodoxní křesťané. Nezdraháme se co nejplněji porozumět Ježíši Nazaretskému, mnohdy označovanému jako Kristus, avšak naše láska k němu a úcta nám nebrání v tom, abychom jej neztotožňovali s ortodoxními dogmaty.

Křesťanské unitářství přijímá to, co Ježíš považoval za nejpodstatnější pro náboženskou víru. Na otázku, co je největším přikázáním, odpověděl Ježíš (podle Marka 12, 28 – 31) tazateli:

„Náš Pán jest Bůh jediný, miluj proto Pána boha svého z celého srdce, z celé duše své a z celé mysli své...“ „Druhé největší přikázání je toto: Miluj bližního jako sebe samého. Není jiného přikázání většího nad toto.“

Za slovo „bližního“ připojuje Ross Howard v závorce jako vysvětlení (člověka – muže a ženu). Jak jednoduché a přece jak hluboké je toto náboženství pro mnohé...

Ježíš také citoval ze Starého zákona, např. Deuteronomium 6, 4 a Leviticus 19, 18 (celý text Howard neuvádí). Cituji: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, jediný...“ „Nebudeš se mstít synům svého lidu a nezanevřeš na ně, ale milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Podobná vyjádření jsou obsažena také v jiných náboženských spisech.

Křesťanský unitář v dobré víře a s plnou autoritou přijímá Ježíšovy výroky za základ své víry. Na druhé straně na žádný pád nepřijímá žádná dogmata ortodoxní církve.

Jak se dívá křesťanský unitář na Bibli, zejména na Nový zákon? Má za to, že v Novém zákoně je mnoho různých názorů pohromadě. Některé pasáže sice odpovídají slovům

Ježíšovým, ale většina jich vyjadřuje názory opisovatelů a upravovatelů. Proto lze říci, že Nový zákon je v mnohém daleko od toho, co nazýváme „Slovem Božím“.

Křesťanské unitářské kostely a společnosti, i když většinou malé a chudé, existují navzdory všem těžkostem již čtyři sta let. V zemích anglických jsou samostatnými svéprávními skupinami, zajišťující stejná práva mužům i ženám. Křesťanské unitářské společnosti byly také v Austrálii.

Dále uvádí autor své krédo a svůj postoj: „Věřím v netrojičného Boha a také věřím, že se musím snažit žít dobrý a užitečný život. Věřím, že v tom budu pokračovat i po tom, co opustím tento pozemský život.“

Jako unitář věřím v jednoduché vyznání víry zdůrazňující jednotu Boží, v potřebu dobrého charakteru a v posmrtný život. Uznávám křesťanský základ unitářského hnutí. Zachovávám vědecký a kritický postoj k biblickým textům. Sympaticky posuzuji a oceňuji víru a praxi jiných světových náboženství. Vyznávám a praktikuji důslednou rovnoprávnost mužů a žen a mravní čistotu.“

Pokud byste se chtěli dovědět více o životě a víře našeho přítele v Austrálii, můžete psát na adresu: Ross Howard, 21 Calder Road, Rydalmere, NSW 2116, Australia.

HLEDEJME, CO NÁS SPOJUJE,
A NE CO NÁS ROZDĚLUJE.
ZA KAŽDÝCH OKOLNOSTÍ
SE SNAŽME O Kladné MYŠLENÍ.
ŽIJME PLNĚ, ALE ČESTNĚ A MRAVNĚ.
BŮH NÁM POMÁHEJ NEJEN NYNÍ,
ALE PO VŠECHNY ČASY.

SLÁVEK

Seznámili jsme se s ním v dobách hluboké totality, konkrétně v roce 1983 ve Zlatých Horách. Do Zlatých Hor jsme jezdili na soustředění brněnského jóga klubu. Hned na počátku kurzu přiběhla ze Zlatých Hor na chatu, kde se soustředění odehrávalo, Věrka Hranáčová doslova s očima navrch hlavy, a hned za tepla nám sdělovala, že se stavila v kostele na májovou, a že tam fantasticky zpívala dvojice mladých lidí. Věrka sama zpívá, ovšem v evangelickém sboru. Na druhý den nás odpoledne stáhla do tři kilometry vzdáleného městečka, abychom to slyšeli na vlastní uši.

Velký chrám zel prázdnotou, věřící se dali spočítat na prstech jedné ruky, májová v poněkud jiné verzi, než co jsem měl v paměti z dětství. Potemnělá prostora byla skutečně jedinečně prozařována čistými hlasy Růženky a Ládi. Láďa zastával více funkcí – ministrant, kostelník i zpěvák v jedné osobě. Profesí kameník. To jsme se dověděli až po skončení bohoslužby, kdy se k hloučku jogínů z Brna přiblížil Slávek, to už v civilu (tedy v riflích) a srdečně nás přivítal, jako by to bylo naprosto samozřejmé a bezprostředně nás pozval na faru. Takto došlo k seznámení se třemi výjimečnými mladými lidmi ze Zlatých Hor. Následovalo malé pohoštění – čaj a bábovka, aby se nepovídalo jen tak nasucho. Vše bleskově přichystala Růženka, která na faře fungovala jako hospodyňka.

Takto jsme měli (já a má žena) možnost na faře pobývat vícekrát, i po několik dnů. Slávek i Růženka byli vždy velice pohostinní a pozorní. Do Slávkova soukromí jsme tedy měli možnost nahlédnout skutečně zblízka. Byli jsme přítom, když si připravoval kázání, i tehdy když s budoucími novomanželi opakoval katechismus. Přehrával nám na harmoniu písničky náboženské i světské. Před naším odjezdem třeba valčík na rozloučenou. Slávek mě seznamoval s technickými finesami oprav a údržby škody 105, protože sám se o stejný automobil musel starat, aby mu dlouho a dobře sloužil. Musel si s ním vždy nějak poradit. Samozřejmě někdy, když to nešlo jinak, taky musel do autoservisu.

Slávek totiž vystudoval teologii až v pozdějším věku, předtím prošel několik běžných zaměstnání, i dělnických. Musel být rozhodnut k tomuto kroku s jasnou rozvahou, neboť v té době byli kněží a duchovní placeni velmi špatně. Je jen o pár let starší než já, v té době o níž píšu mu bylo čtyřicet pět. Původem z jižní Moravy. Měl na starosti nejen farnost Zlaté Hory, ale ještě několik dalších neobsazených v okolí, takže bez služebního auta by to vůbec nemohl zvládnout. Tady na česko-polském pomezí, kde dávají lišky dobrou noc a kde po odsunutých Němcích zůstala pouze řada rozpadajících se náhrobků na místním hřbitově, život není vůbec lehký. V zimě spousta sněhu, tedy i zaváté silnice. Přesto Slávek dle rozvrhu všude sloužil mše – minimálně jednou denně, k tomu zpovědi, výuka katechizmu, příprava snoubenců, oddávání, pohřby, zaopatřování, zajišťování nejnужnější údržby, shánění ministrantů, domlouvání úklidu, praní, výzdoby...

Přesto byl stále na Slávkově tváři úsměv, i když se pohyboval mezi neznabohy. Nerozlišoval. Pomáhal kde bylo třeba a jak mohl. Tu je někdo nemocný – a nezůstává jen u návštěvy, ale přes tajné kanály pašoval ze zahraničí u nás v té době nedostupné léky, jindy nemá babka na uhlí, tož se sáhne do vlastní kapsy a vypomůže. Prostě stejně

kamarádsky se choval ke každému. I Růženku vytáhl z neuvěřitelných rodinných poměrů a pomohl jí postavit se na vlastní nohy – díky jemu mohla vystudovat večerně střední školu.

Stále byl mezi lidmi, nekoukal po hodinkách, vyslechl různé nářky a poradil. Tu jako technik, tam jako felčar, jinde jako psycholog... Přestože věděl, že za pár let bude muset na jinou štaci (v té době kněz mohl působit na jednom místě nejvýš pět let). Párkrát jsme se za ním ještě vypravili do Města Albrechtic, kde bylo pak jeho další umístění. Vzpomínám na něj jako na výjimečnou osobnost, protože pro něj kněžství bylo skutečně posláním. On Písmo nejen četl, ale žil. Z takového člověka bychom si měli brát příklad pro vlastní život.

Josef Hepp